

Z prac Zakładu Naukowo-Badawczego Stare Pole na Żuławach (CIR)

Żuławy, rejon Polski położony w delcie Wisły i Nogatu, zajmuje około 175.000 ha użytków rolnych. Rozwojowi kultury rolnej w rejonie sprzyjały warunki przyrodnicze.

Działania wojenne w czasie ostatniej wojny były przyczyną znacznych strat na Żu-

ławach. Zniszczenie pomp i wałów ochronnych spowodowało zalanie lub podtopienie około 60% tego obszaru.

Po wojnie Rząd Polski Ludowej przystąpił do osuszenia, zasiedlenia i zagospodarowania Żuław.

Nowi gospodarze — osadnicy i administracja państwowych gospodarstw rolnych napotkali na tym rolniczo nieznanym dla siebie terenie na poważne trudności, które w pierwszym rzędzie polegały na:

- 1) specyficznych a niedość dokładnie znanych warunkach fizjograficznych,
- 2) niedostatecznej znajomości stopnia zależności roślin uprawnych od w/w warunków terenu,
- 3) przestarzałym systemie melioracyjnym, przystosowanym do kapitalistycznych form gospodarowania,
- 4) nieodpowiednim doborze, a w związku z tym kosztownej eksploatacji ciągników, maszyn i narzędzi rolniczych,
- 5) silnym zachwaszczeniu użytków rolnych,
- 6) nieprzemyślanym i nieopracowanym systemie rolniczego zagospodarowania Żuław.

Trudności te hamują rozwój racjonalnej gospodarki rolnej na Żuławach.

Odrębność warunków fizjograficznych w dużym stopniu ogranicza możliwość korzystania z doświadczeń innych rejonów naszego kraju.

Z początkiem 1952 r. Centralny Instytut Rolniczy przystąpił do zorganizowania i prowadzenia kompleksowych badań naukowych nad opracowaniem naukowych podstaw do rolniczego, racjonalnego zagospodarowania Żuław.

Od 1 kwietnia 1952 r. zostało przejęte gospodarstwo rolne w Starym Polu i przystąpiono do przeorganizowania go na Zakład Naukowo - Badawczy dla Żuław.

Zakład ten prowadzi swe prace naukowo-badawcze w ramach następujących działów naukowych: Gospodarki Wodnej, Zootechniczny, Agrotechniczny, Użytków Zielonych, Agromechaniczny i Ekonomiki Rolnej. Przewiduje się rozbudowę Zakładu zgodnie z potrzebami terenu i zaopatrzenia go itd.

Z uwagi na to, że na Żuławach można dość wyraźnie wyróżnić 4 podregiony pro-

dukcyjne, wyodrębniające się dość jednolitymi warunkami siedliskowymi, Zakład Stare Pole nie będzie ograniczał się jedynie do prowadzenia badań naukowych w swym własnym obiekcie doświadczalnym, lecz obejmie swą działalnością tereny depresyjne, przejściowe i wyżynne.

Z tych względów w 1953 r. Zakład będzie prowadził — poza własnym obiektem — prace badawcze także w pięciu państwowych gospodarstwach rolnych i jednej spółdzielni produkcyjnej.

W bieżącym roku Zakład ześrodkuje swe prace nad następującymi węzłowymi zagadnieniami:

- 1) przebudowa istniejących urządzeń melioracyjnych,
- 2) metody nawodnienia użytków zielonych,
- 3) wpływ uwilgotnienia gleb i nawodnień na jakość i wysokość wydajności łąk i pastwisk,
- 4) ustalenie wpływu uwilgotnienia gleb żuławskich na plony roślin uprawnych,
- 5) wpływ przewietrzenia gleb madowych na przebieg procesów glebotwórczych,
- 6) opracowanie systemów mechanicznej uprawy roli, nawożenia i pielęgnacji roślin w płodozmianie,
- 7) wpływ warunków żuławskich na budowę i użytkowość bydła i owiec,
- 8) wycena wartości pastwisk w żywieniu krów dojnych,
- 9) wycena wartości pasz soczystych i suchych, wyprodukowanych na dwu różnych typach mad żuławskich,
- 10) badanie organizacji produkcji rolnej i kosztów własnych w PGR,
- 11) ustalenie norm wydajności maszyn i narzędzi rolniczych oraz zużycia materiałów pędnych i smarów.

Oprócz ścisłych doświadczeń, zakładanych w Starym Polu i wytypowanych państwowych gospodarstwach rolnych i spółdzielni produkcyjnej, Zakład będzie prowa-

dził na terenie całych Żuław obserwacje naukowe, agrometeorologiczne, fenologiczne i przydatności konstrukcji stosowanych obecnie nowych typów budynków gospodarczych.

Całkowite i częściowe wyniki badań Zakładu będą przekazywane praktyce rolniczej drogą publikacji naukowych i popularnych, pogadanek radiowych, na sezonowych kon-

ferencjach z udziałem przedstawicieli PGR, POM, spółdzielni produkcyjnych, przodujących chłopów i agronomów służby rolnej.

Pracownicy naukowci Zakładu biorą czynny udział w upowszechnianiu wiedzy rolniczej i konsultują w pracach rolniczych. Prez. WRN, WKPG, PGR i POM — Gdańsk.

Inż. E. Wiśniewski